

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theologia Moralis

Reiffenstuel, Anaklet

Monachii, 1699

IV. An absolvendus sit Moribundus, qui ampliùs confiteri non potest?

urn:nbn:de:hbz:466:1-40206

Q U Æ S T I O I V.

An absolvendus sit Moribundus, qui amplius confiteri non potest?

qui plura
confiteri
nequit, ab-
solvendus
est unico
peccato ex-
presso.

64. **C**ONCL. I. Certum est, quod possit, ac debeat absolvi infirmus, qui unum saltem peccatum confessus est, si præ infirmitate plura exprimere non valeat. Ratio est clara: quia talis jam facit Confessionem formaliter integram, etsi non materialiter, ad hanc enim in tali casu impotentia non tenetur, ut patet ex dictis *num. 36. 38. & seqq.* Et ob eandem rationem, atque juxta Rituale Romanum *num. 63.* allegandum, etiamsi poenitens moribundus nullum peccatum in particulari confiteatur, sed solum dicat in genere, se peccasse, potest is absolvi dummodo præ infirmitate nullum in particulari amplius explicare valeat.

Aut si coram
Sacerdote
det signa
doloris, ac
petitæ Con-
fessionis.

65. **C**ONCL. II. Certum insuper est, quod etiam ille moribundus absolvi possit, ac debeat, qui ob amissam præ infirmitate loquelam nullum amplius peccatum in specie, neque etiam in genere confiteri potest, exhibet tamen coram Sacerdote certa signa doloris, ac petitæ Confessionis. Ratio est: quia talis confitetur modo, quo potest, meliori. Accedit Rituale Romanum, de quo infra *num. 68.*

Imò & si
dedit talia
signa absen-
te Confessa-
rio.

Sufficit tes-
tis unus
de talibus
signis.

66. **C**ONCL. III. Etiam ille, qui absente Confessario peti- vit Confessionem, ac ostendit signa poenitentiae, de quibus qui viderunt, testimonium perhibent, potest, ac debet absolvi à Sacerdote superveniente; quamvis in præsentia Sacerdotis jam sit destitutus sensibus, & nullum amplius signum exhibeat. Ita rursum communis Doctorum, propter rationes proximè allatas.

67. Porro notat Diana *part. 3. tract. 3. resolut. 5.* post Reginaldum *tom. 1. lib. 8. c. 3. n. 8.* & alios Doctores, quod in tali casu sufficiat unicus testis, qui testetur de petita per moribundum Confessione. Idque jure asseritur: nam & alioquin uni testi plenè creditur, quando non agitur de alterius præjudicio; uti tradit Glossa *c. Nuper. §. Nisi juratus. de Testibus,* arg. *c. Parvulus & c. Cum itaque, de consec. dist. 4.* ubi per unum testem plenè probatur, quod quis sit baptizatus.

Ordinatio
Ritualis
Romani

68. **C**ONCL. IV. Generaliter quoad praxin in hujusmodi casibus ritè erit observanda ordinatio Ritualis Romani, aucto- ritate

ritate Pauli Papæ V. editi, quod agendo de Ritibus Sacramenti circa ab-
Pœnitentiæ, sic ordinavit: *Si inter confitendum, vel etiam antequam lutionem*
incipiat confiteri, vox & loquela agrum deficiat, nutibus & signis conetur moribundi,
Sacerdos, quoad ejus fieri poterit, peccata pœnitentis cognoscere, quibus ut valde no-
cunque vel in genere, vel in specie cognitis, vel etiam si confitendi desiderium tunda.
sive per se, sive per alios ostenderit, absolvendus est. Hactenus Rituale
Romanum. Ubi ly, *absolvendus est*, intelligendum est de abso-
lutione Sacramentali absolute impertienda, & non tantum sub
conditione: nisi forte de aliquo prædictorum signorum certò
non constet, sed dubium sit; tunc enim debebit dari absolutio
solum sub conditione. Et hæc quidem sunt certa, & communi-
ter inter Doctores recepta.

69. Major difficultas est de illo moribundo, qui subito in Difficultas
phrenesi lethalem lapsus, vel apoplexiâ tactus est, aut alio casu præcipua de
improvisò ita subitanè omnium sensuum usum destituitur, ut nul- pro Christia-
lum omninò certum signum doloris, aut petitiæ Confessionis de- no, ac su-
derit ante adventum Confessarij, neque in ejus præsentia ob vim bird omni-
morbi tale signum exhibeat, aut exhibere possit, interim tamen bus sensibus
constat, eum priùs Christianè vixisse, Sacramenta frequentasse, destitutaq;
ac probum fidelèmq; fuisse existimatum. Major, inquam, est
difficultas, utrum talis in ejusmodi casu sit absolvendus, saltem
sub conditione; *Si capax es absolutionis, egote absolvo &c.* Pro cujus
resolutione, salvo semper meliori, ac præsertim sanctæ Romanæ
Ecclesiæ judicio, sit

70. CONCL. V. In ejusmodi casu is, qui priùs Christianè & Potest talis
piè vixit, etiam nullo dato tali expresso signo, quod ad expri- in articulo
mendum dolorem de peccatis communiter adhiberi solet (si ta- mortis ab-
le ob vim morbi amplius dare nequeat) potest probabiliter, tam solvi sub
practicè, quàm speculativè, absolvi sub conditione. Ita ex Or- conditione.
dine Franciscanò Theologi satis communiter, ut Petrus Mar-
chantius tom. 1. Tribunalis, tract. 4. tit. 4. quest. 3. dub. 7. Herincx Probatur
disp. 3. de Confess. num. 77. qui in secunda Editione ad finem IV. hoc autho-
Partis, post Indicem, in speciali additione subjungit quòd, ut ritate Do-
hoc observetur in praxi, nungatur omnibus Parochis in prima ctorum.
admissione ad Curam animarum à Consistorij Ecclesiastici
Moguntini Assessoribus Theologis. Item Poncius disp. 46. q.
4. num. 95. Joann. Bosco de Pœnit. disp. 7. sect. 9. concl. 6. num.
150. Bassæus §. Absolutio num. 13. plures tum ex nostro Ordine,
tum alios pro se allegantes. Eandem sententiam tenet expre-
sè Barbosa in Collectaneis ad Concilium Trident. Sess. 14. c. 3. de
Sa.

Sacramento Pœnit. num. 2. citans pro hac sententia Vivaldum, Antonium de Litteratis, Homobonum de Bonis, Molfetium, Carolum de Bauzio, Bartholom. de S. Fausto. Eandem sententiam probabilem censet Diana *part. 3. tract. 3. resolut. 8.* atque præter plures supra jam relatos Authores citat pro hac sententia Gregorium XV. in suo Memoriali Confessariorum, quod ediderat, quando adhuc erat Archiepiscopus Bononiensis; atque etiam Sacerdotale Romanum pag. 624. dicens, *Posse absolvi moribundum assuetum frequentare Confessionem, quamvis repentino casu oppressus Sacramentum non petierit.* Et hæc autoritates ideò fufius adducuntur, ne videatur isthæc sententia delictui probabilitate suâ extrinsecâ, ex tam multorum doctissimorum Virorum autoritate desumptâ: quæ cum tanta sit, rationibus mox afferendis probè stabilita, non mirum est, quòd ista sententia communis in praxi observetur.

Eadem sententia probatur ratione.

71. Probatur nunc eadem sententia ratione. Quia in primis probabiliter videtur adesse in dicto casu Confessio sufficiens, qualis nempe hic & nunc fieri potest; prout patebit ex solutione objectionû. Deinde nihil mali fit in conferenda tali absolute conditionata (eo enim ipso, quòd apponatur conditio, *Si capax es, ego te absolvo* &c. jam præcavetur omni injuriæ Sacramenti, omnèque periculum Sacrilegij evitatur) econtrà verò spes subest, quòd si non semper, saltem aliquando possit talis absolutio conditionata prodesse moribundo, eidemque interius duntaxat attrito, vi Sacramenti Pœnitentiæ cum perpetuo, atque in omnem æternitatem duraturo emolumento, gratiam sanctificantem conferre, vel augere; ergo nihil obstat, quò minus ejusmodi homo possit absolvi saltem sub conditione. Confirmatur. Sacramentum Baptismi in casu extremæ necessitatis potest, imò & debet conferri in materia dubia, vel etiam in parte dubia, utputà in digito, manu &c. si infans moriturus nondum plene natus est; ergo ob paritatem rationis, idem dicendum videtur de absolute conditionata sub conditione impertienda in casu memorato: cum sit dubium inter Theologos, an non possit impertiri, imò & pars affirmativa sit multum probabilis.

Obiectio communis contra dicta

72. Obicies autem communem difficultatem contra positam sententiam. Sacramentum Pœnitentiæ necessario præcedit Confessionem sensibilem, utpote quæ est pars ipsius (i) *6. num. 10.* ergo ubi nulla est Confessio sensibilis, ibi nullum potest dari Sacramen-

11.

Quest. IV. An absolvendus sit Moribundus, qui amplius &c. IOIS
 cramentum Pœnitentiæ, & per consequens neque absolutio Sa-
 cramentalis: atqui in dato casu nulla omninò adest Confessio
 sensibilis, neque per verba, neque per signa aut nutus, uti sup-
 ponitur; ergo. Confirmatur: quia Sacramentum Pœnitenti-
 æ ex Christi institutione est iudicium sensibile; ergo ad ipsum
 necessariò requiritur accusatio sensibilis: atqui in casu posito
 nulla intervenit accusatio sensibilis; cum juxta Hypothesin Mo-
 ribundus nec dare possit, neque antea dederit signum petiti-
 Confessionis; ergo. Hæc est instantia principalis oppositi-
 tentiæ.

73. Responderur ad hanc difficultatem, atque utrumque ^{Ejusque Cor-}
 argumentum, negando subsumptum, vel istud distinguendo, ^{lucio.}
 Licet enim in casu posito, & juxta hypothesin, non interveniat
 Confessio sensibilis certa, seu verbis expressis, aut alijs signis cla-
 ris & indubitatis facta; interveniunt tamen talia signa sensibilia,
 quæ probabiliter sunt Confessio aliqua sensibilis, & pro casu istius
 extremæ necessitatis probabiliter sufficiens pro obtinenda abso-
 lutione: quamvis, quia ejusmodi signa non sunt omninò certa,
 sicque non adest clara Confessio, absolutio illa solùm sub condi-
 tione danda sit, non autem absolute. Cæterum duplici præsertim
 modo conantur Authores ostendere, in ejusmodi casu interveni-
 re, saltem probabiliter, aliquam Confessionem sensibilem.

74. Primus modus dicendi, est non paucorum Authorem ^{Declaratur}
 hujus sententiæ, asserentium, quòd vita Christiana, atque Catho- ^{sententia,}
 lica, hæctenus probè & publicè peracta, in hujusmodi casu, ac ^{asserens,}
 extremâ necessitate talis Moribundi, sit sufficiens sui accusatio ^{quòd in casu}
 (cum alia major fieri nequeat) adeoque ex hoc capite possit ^{su tantæ ne-}
 absolvi Moribundus. Hanc suam opinionem ita declarant: ^{cessitatis vi-}
 quia ille, qui petijt Confessionem, vel saltem dedit signa petiti- ^{ta Christiana}
 Confessionis, potest in mortis articulo absolvi, sed homo Chri- ^{na &c. vi-}
 stianè & Catholicè vivens, hoc ipso petijt, deditque signa Con- ^{deatur suf-}
 fessionis pro mortis articulo petiti-; ergo. Minorem probant, ^{ficiens Con-}
 Tum quia per decursum totius vitæ Christianæ sapius, ac præ- ^{fessio.}
 fertim frequentando Sacramenta Ecclesiæ, vel faciendo con-
 fuerum examen conscientie imò & devotè orando *Pater Noster,*
 vel *Ave Maria,* perly *dimitte nobis debita nostra,* vel *Ora pro nobis*
peccatoribus &c. fatentur se peccatores, necuntque omnia pro fœ-
 lici horâ mortis necessaria, aut opportuna: atqui inter hæc est
 etiam Confessio & absolutio Sacramentalis in mortis articulo
 obtinenda; ergo.

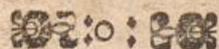

So' vitur in-
stantia con-
tra hanc
sententiam
aliata.

75. Nec obstat, quòd talia non semper explicitè referant ho-
mines pro absolutione Sacramentali in mortis articulo recipi-
endâ. Resp. enim, ex parte recipientis Sacramentum sufficere
etiam intentionem habitualem: atque insuper, quòd dolor ad
Sacramentum Pœnitentiæ requisitus, possit aliquo tempore
præcedere Confessionem, ipsamque absolutionem, jam superius
(k) dictum esse. Quòd si urgeas, ex hoc sequi, quòd homo Chri-
stianè vivens etiam aliàs, v. g. in somno, possit absolvi. Resp.
negando sequelam: quia extra casum impotentiaë requiritur
vera & integra Confessio; quam vis secùs sit in casu impotentiaë,
& quidem extremaë, de quali nunc sermo est.

Alia Senten-
tia, tunc ex
signis exte-
rioribus præ-
sumens
Confessio-
nem sensi-
bilem.

76. Alter modus respondendi ad supra dictam difficultatem
est Marchantij *loc. cit.* & aliorum multorum, qui licet nolint ab-
solutè concedere, vitam Christianam esse sufficientem sui accu-
sationem ad obtinendam absolutionem Sacramentalem in tali ca-
su impotentiaë, & mortis articulo: addunt tamen, eandem esse
sufficiens fundamentum ad prudenter præsumendum, quòd hic
& nunc adsit signum aliquod sensibile, quo Moribundus con-
tetur petere Confessionem, & absolutionem Sacramentalem, e-
amque actu perat, ut puta per suspiria, gemitus, aspirationes, o-
culorum ictus &c. Etsi enim talia ordinariè sint signa naturaë
patientis, ac doloris corporalis; nihil tamen obstat, quominus
ea ab homine moribundo, singulariter à DEO illuminato, & interius
contrito, acque confiteri cupiente, neque ob
debilitationem usûs omnium sensuum externorum valente aliud
signum desiderataë Confessionis dare præter unum, aut alte-
rum ex supra dictis actibus, quandoque ordinentur ut signa ad
petendam Confessionem, & absolutionem Sacramentalem. Cum
igitur hoc fieri possit, & probabiliter quandoque fiat (prout
sibi metipsum accidisse, citatus Marchantius testatur) poterit
sub conditione talis homo moribundus absolvi, eò quòd ob
vitam antea piè & Christianè peractam præsumi, ac sperari
possit, etiam ipsum per talia signa hic & nunc petere confiteri,
& sacramentaliter absolvi, cum alio meliori modo amplius
nequeat confiteri, aut suum internum desiderium
confitendi explicare.

DI-